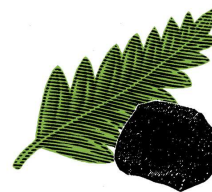

Kol Nytt

Mars 2007

SVENSKA KOLINSTITUTET

Europeiska Rådet ställer sig bakom EU-kommissionens strategi

Vid sitt möte i Bryssel den 8 – 9 mars ställde sig Europeiska Rådet (stats- och regeringscheferna) bakom kommissionens strategi för en integrerad klimat- och energipolitik (se även Kol Nytt januari 2007). Ur protokollet kan speciellt noteras:

- Ökningen av världens medeltemperatur måste begränsas till högst 2 grader i förhållande till förindustriell nivå.
- Industrieländerna bör gemensamt förbinda sig att minska sina utsläpp av växthusgaser i storleksordningen 30 % fram till 2020, jämfört med 1990.
- Rådet beslutade att EU ska göra ett fast åtagande, som inte ska påverkas av utgången av kommande internationella förhandlingar, att minska utsläppen av växthusgaser med minst 20 % fram till 2020 (jämfört med 1990).
- Kommissionen fick i uppdrag att, i nära samarbete med medlemsstaterna, återkomma med hur ”bördefördelningen” ska utformas.
- Kommissionen ska även se över EU:s system för handel med utsläppsrätter och därvid överväga en utvidgning av tillämpningsområdet.

Vid mötet antog regeringscheferna också en ”heltäckande energihandlingsplan för perioden 2007 – 2009”. Ur kolsynvinkel kan här speciellt noteras:

- Ett besparingsmål på 20 % av EU:s energikonsumtion för 2020 (jämfört med beräkningarna i kommissionens grönbok om energieffektivitet) antogs.
- Ett bindande mål på 20 % för andelen förnybar energi av all energikonsumtion i EU senast 2020 antogs.
- Vikten av betydande förbättringar när det gäller elproduktionens effektivitet och teknik för fossila bränslen betonades.
- Medlemsstaterna och kommissionen uppmanades att verka för att stärka FoU och utarbeta den tekniska, ekonomiska och rättsliga ram som är nödvändig för att, om möjligt senast 2020, åstadkomma miljösäker avskiljning och lagring av koldioxid i nya kraftverk för fossila bränslen.

- Kommissionen ska ”upprätta en mekanism” i syfte att upp till 12 demonstrationsanläggningar för teknik för uthålliga fossila bränslen vid kommersiell elproduktion byggs och tas i drift senast 2015.

Avsnittet ”En integrerad klimat- och energipolitik” ur protokollet från Europeiska Rådets möte bifogas. Likaså bifogas den antagna handlingsplanen (2007 – 2009) ”Energipolitik för Europa”. De fullständiga dokumenten kan hämtas från Europeiska Rådets hemsida www.consilium.europa.eu. Slutligen bifogas även Kommissionens sammanfattning (4 sidor) av januaridokument ”Energy for a Changing World”.

Europas medborgare stöder en europeisk klimat- och energipolitik

Av en nyligen publicerad ”Eurobarometer” framgår att nära 2/3 av Europas invånare stöder att åtgärder vidtas efter beslut på EU-nivå medan 1/3 föredrar nationella beslut. Hälften av européerna är mycket oroade (”concerned”) över klimatförändringar och ytterligare 37 % är i någon grad oroade. Graden av oro stiger påtagligt med sydligare latitud: mest oroade är invånarna i Spanien, Cypern, Malta och Grekland.

Europén i allmänhet är ganska säker på att energipriserna kommer att stiga påtagligt under den närmaste tioårsperioden beroende på åtgärder mot klimatförändringen. Tre fjärdedelar av Europas befolkning känner på sig att man måste ändra sina energivanor framöver och att man behöver installera energieffektivare utrustning.

Marknaden

Den europeiska kolmarknaden (Steam Coal Market NW Europe) har varit relativt lugn den senaste månaden. På slutet har dock en uppgång med cirka 2 dollar per ton till 71 dollar per ton kunnat noteras.

Italien oroat av gasberoendet

Vid ett möte i Rom i slutet av februari, främst ägnat åt en presentation av höstens World Energy Congress (i Rom i november), uttryckte Italiens utrikesminister

Massimo D'Alema oro över det växande gasberoendet. Som *en* av åtgärderna såg han, liksom även EUs där närvarande energikommissionär Andris Piebalgs, en satsning på modern kolteknik.

Tysklands kolimport växte 13 % 2006

Tysklands kolimport ökade till 45 miljoner ton under förra året. Samtidigt föll den inhemska produktionen till strax över 20 miljoner ton genom helårseffekten av att två gruvor stängdes under 2005. För innevarande år räknar man med en viss minskning av importen beroende på att året börjat med mildt och blåsigt väder (lägre elefterfrågan och högre produktion av vindkraft).

RWE npower planerar nytt 1600 MW kolkraftverk i Tilbury

Det nya kraftverket ska ersätta en äldre anläggning som stängs de närmaste åren. Satsningen, som belöper sig på storleksordningen motsvarande 15 miljarder kronor, kommer att leda till att utsläppen tack vare modernare teknik minskar med mer än 20 % och kraftverket ska senare kunna förses med CO₂-avskiljning och lagring.

Det är mer än 30 år sedan (1974) ett nytt kolkraftverk byggdes i England. Det är gaskraft, med mindre CO₂-utsläpp, som byggts. Att man nu åter aktualiserar kol beror på de stigande gaspriserna och en önskan att av strategiska skäl diversifiera elproduktionen. Npower kommer dock även i fortsättningen att satsa på såväl gas- som vindkraft för att försvara sin marknadsposition.

SUEK och Gazprom bildar nytt samägt bolag?

I februari numret av Kol Nytt redogjordes för planerna om att i ett nytt bolag från halvårsskiftet i år samordna SUEKs (Rysslands största kolproducent) och Gazproms intressen i elproduktion och kolbrytning. Chefen för Rysslands konkurrensverk Igor Artemyev har dock i slutet av februari starkt uttalat sig mot det föreslagna samarbetet. "Det skulle ge Gazprom total kontroll över såväl gas- som kolindustrierna och kontroll över hela reformeringen av landets energisektor". Dessutom har ryska industri- och energidepartementet i början av mars rest

invändningar mot att en sådan koncentration av elproduktionen skulle äventyra reformeringen av Rysslands elindustri.

Sydafrika satsar på ökad kolexport – Richards Bay byggs ut

Drygt 70 % av Sydafrikas totala kolproduktion går till inhemska behov. Elproduktionen är till 92 % baserad på kol och prognoserna talar om att 1200 MW ny kapacitet erfordras varje år under de närmaste 20 åren för att upprätthålla BNP-tillväxten.

Resterande knappa 30 % av kolproduktionen exporteras via Richards Bay Coal Terminal. Kapaciteten på 72 miljoner ton per år utnyttjas fullt ut. Den helt dominerande delen av exporten går till Europa (främst till Storbritannien, Spanien, Nederländerna, Italien, Frankrike, Tyskland, Danmark och Belgien). Exporten till Europa har stadigt växt i takt med att den inomeuropeiska produktionen sjunkit. Man förväntar sig en fortsatt ökad efterfrågan och att även marknaden i Indien ska komma att växa kraftigt. Beslut har därför fattats om att bygga ut kapaciteten i Richards Bay. Från hösten 2009 ska den årliga utskeppningskapaciteten uppgå till 91 miljoner ton.

Kina nettoimportör av kol i januari

För första gången har Kina i januari 2007 importerat mer kol än vad landet exporterat. Beroende på stark inhemsk efterfrågan har kolpriserna gått upp med följd att exporten minskat och importen ökat. Huvudleverantörer av importerat kol är Vietnam och Indonesien.

Följetongen Newcastle, Australien

Kol Nytt har tidigare i ett par omgångar rapporterat om köerna för lastning i Newcastle. Man har inte ännu kommit tillrätta med problemen och kön har i början av mars växt till 70 fartyg, motsvarande 5 miljoner ton kol. Väntetiden är uppe i 24 dagar! Hamnmyndigheterna har nu som målsättning att under andra kvartalet i år kunna minska kön med motsvarande 3 miljoner ton.

Canada satsar på djuplagring av koldioxid

Canadas federala regering har tillsammans med provinsregeringen i Alberta beslutat göra en studie om teknik för att lagra koldioxid djupt under markytan (Canada-Alberta ecoEnergy Carbon Capture and Storage Task Force). Syftet är att komma fram till hur kanadensiska utsläpp av växthusgaser bäst ska kunna tas om hand och lagras.

CO₂-avskiljning i Värtan?

Av en artikel i senaste numret av Svensk Energis tidskrift ERA framgår (i förbigående) att en nyutvecklad teknik för CO₂-avskiljning planeras att testas vid Värtaverket i Stockholm senare i år. Kol Nytt bevakar givetvis detta och återkommer med en redogörelse för projektet när förutsättningarna har klarnat.

Från årsmötet i Malmö den 27 februari

Kolinstitutet höll alltså sitt årsmöte hos E.ON Sverige AB i Malmö den 27 februari. E.ONs svenska koncernchef Lars Frithiof medverkade med ett mycket intressant och uppskattat anförande om E.ONs insatser för trygg, säker och miljövänlig energiförsörjning ur ett såväl svenskt som europeiskt perspektiv. Dessutom fick årsmötesdeltagarna möjlighet att på plats ta del av hur det gaseldade Nya Öresundsverket nu tar form.

Efter årsmötet har nu styrelsen följande sammansättning:

Claes Lindroth, ordförande

Johan Petrelius, Efo

Ronnie Dahlberg, E.ON Sverige

Karin Törnblom, Fortum Värme samägt med Stockholms stad

Anders Ericsson, Mälarenergi

Lars Pålsson, ProCarbon

Bo Gustavsson, SSAB

Lars Strömberg, Vattenfall

Tomas Bruce, VD

Vid styrelsens konstituerande sammanträde valdes Lars Strömberg till vice ordförande. Vid detta möte beslutades också att se över målsättning och inriktning

för Kolinstitutet, bl a genom vissa medlemskontakter. Styrelsen planerar därför att kalla till ett extra årsmöte under hösten 2007 för att ta ställning till en revidering av stadgarna.

Vad är kol?

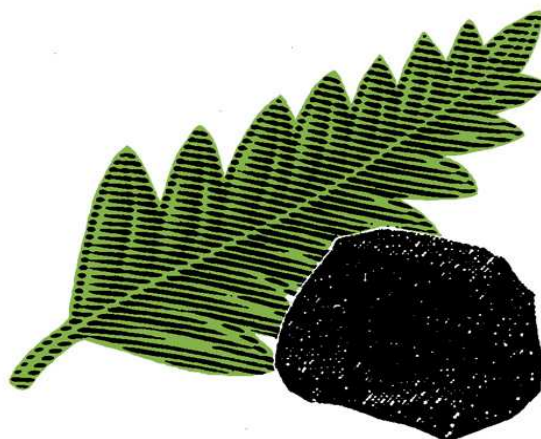
Ja, vad är egentligen kol? Ordet har många betydelser. Kol är – på svenska – såväl ett grundämne ("carbon") som ett i naturen förekommande material av fossilt ursprung ("coal"). Kol i den senare betydelsen är i sig ett samlingsbegrepp och kan underindelas i ett flertal kategorier som beskriver såväl kolets inneboende karaktäristika som dess användningsområden. Som exempel härpå kan nämnas bituminöst kol, brunkol, antracit, lignit, ångkol, kokskol, metallurgiskt kol m. fl. begrepp. Ska även torv räknas in bland de olika kolsorterna? Kol Nytt avser att i ett kommande nummer ge sig in på den inte helt enkla uppgiften att försöka reda ut begreppen för den intresserade läsaren.

Tills dess:
På återhörande!

Tomas Bruce

tomas.bruce@kolinstitutet.se

08 – 23 22 47 eller 070 – 316 14 14

SVENSKA KOLINSTITUTET